

Где побећи?

У потрази за самим собом

Where to escape?

In Search of Oneself

Бијенале уметности на Малти '26.

Чисто | Јасно | Рез

Св. Елмо, Валета

11. 3 – 19. 5. 2026.

MB'26

Malta Art Biennale '26

Clean | Clear | Cut

St. Elmo, Valletta

11. 3 – 19. 5. 2026

МУЗЕЈ
ПРИМЕНЈЕНЕ УМЕТНОСТИ
MUSEUM
OF APPLIED ART

Република Србија
Министарство културе

Republic of Serbia
Ministry of Culture

САДРЖАЈ

4 **СТЕВАН** МАРТИНОВИЋ
*Где побећи?
У потрази за самим собом*

14 **АУТОРИ**

СОЊА ЖУГИЋ
Калиграфија предела 16

МИЛОШ ШАРИЋ
Трагови 32

МИЛОРАД ПАНИЋ
Инсталација Скуп М 52

5 **STEVAN** MARTINOVIĆ
*Where to Escape?
In Search of Oneself*

15 **AUTHORS**

SONJA ŽUGIĆ
Calligraphy of Landscapes 16

MILOŠ ŠARIĆ
Traces 32

MILORAD PANIĆ
Assemblage M Installation 52

CONTENTS

Комесар/кустос:
др Стеван Мартиновић,
в. д. директора Музеја примењене уметности

Commissioner/Curator:
Stevan Martinović, PhD
Acting Director, Museum of Applied Art

Где побећи?

У потрази за самим собом

Многи уметници, па и кустоси несумњивог ауторитета ће рећи да је (и) уметност бекство, простор резервисан за изображавање начела и идеја који су некада актуелни, али неретко потпуно неосетљиви за питања света и друштва у којима живимо, да су, на концу, уметници као шамани, секуларни свештеници који успевају да нас пренесу у разне светове и у нама пробуде различита екстатичка стања својствена најчуднијим религијским искуствима. Ма како била (донекле) тачна, ова евалуација уметности није ништа друго до интерни хвалоспев, с претпоставком да уметност није нешто свакодневно, већ сакрално и узвишено. У таквим издвајањима, с времена на време, од уметности се, као данас, очекује да „спасе свет“. Али, зар није помало неправедно, готово лицемерно, очекивати од уметности да поправи све оно што смо сами, некада сасвим свесно, учинили планети, окружењу, једни другима? И све и да смогне снаге за тако нешто, јесмо ли спремни да применимо оне вредности које она собом носи? Хоћемо ли имати слуха да чујемо шта уметност има да нам каже?

Уколико је Српски павиљон желео да се наслони на поруке које ове године шаље кураторски тим Бијенала на Малти – **Чисто, Јасно, Рез (Clean, Clear, Cut;** чисто – зауставити еколошко, етичко и естетско загађење, прочистити, сварити, избацити; *јасно* – разазнати, дешифровати, разјаснити, разумети; *рез/ање* – откинути се, радикално променити правац, отворити нове путеве), а у исто време одговори на тему, али и покаже узрочно-последичне везе између теме и сопствене под-теме – „бекства“ и потраге за самим собом, хајде да већ на самом почетку покажемо „логику“ уметничког тима. Јер, није на одмет и супротстављати се самом наслову. Да ли је потрага за самим собом бекство по себи, и на крају, да ли је уопште потребно бежати? Или се бежи с намером да се не сретнемо сами са собом, да

Where to Escape?

In Search of Oneself

Many artists, even curators of unquestionable authority, will say that art is (also) an escape, a space reserved for the depiction of principles and ideas that may at times be topical, yet are often entirely insensitive to the questions of the world and the society in which we live. In this view, artists are, ultimately, akin to shamans, secular priests capable of transporting us into different worlds and awakening within us a range of ecstatic states characteristic of the most curious religious experiences. However (partially) valid it may be, this evaluation of art is nothing more than an internal hymn of praise, grounded in the assumption that art is not something everyday, but rather sacred and exalted. Within such acts of separation, art is periodically, as it is today, expected to “save the world”. Yet is it not somewhat unjust, almost hypocritical, to expect art to remedy everything that we ourselves, at times quite consciously, have done to the planet, to our environment, and to one another? And even if art were to find the strength to do so, are we prepared to put into practice the values it embodies? Will we be willing to listen, to truly hear, what art has to tell us?

If the Serbian Pavilion sought to align itself with the messages put forward this year by the Biennale’s curatorial team in Malta – **Clean, Clear, Cut** (*clean* – to halt ecological, ethical and aesthetic pollution, to purify, digest, expel; *clear* – to discern, decipher, clarify, understand; *cut/ting* – to sever, to radically change direction, to open new paths), while at the same time responding to the theme and revealing the causal links between that theme and its own sub-theme of “escape” and the search for the self, then let us, from the very outset, lay bare the “logic” of the artistic team. For there is no harm, at times, in opposing the title itself. Is the search for the self an escape in its own right? And, ultimately, is escape necessary at all? Or do we flee in order not to encounter ourselves – lest, in the mirror, a grotesque apparition should appear in place of the fine constructs

нам се у огледалу којим случајем не укаже гротеска наместо дивних конструктора о нама самима? У којој мери је таква потрага заправо идентитетско питање којим се обликује не само поље уметности, већ и сопствени доживљај вредности, времена, идеологије, друштва...? Али хајде да видимо где то Соња Жугић, Милош Шарић и Милорад Панић „беже“, од кога и на који начин.

Има нечег чудног у начину на који уметници, овогодишњи репрезенти наступа Српског павиљона, радovima одговарају на тему Бијенала: својим некада апстрактним пејзажима, Соња Жугић несумњиво брише непотребно и чисти своју композицију до граница сусретања и преливања светла; поновном употребом старих, одбачених алата, Милош Шарић упућује и на процесе загађења и на одбацивање – он „дешифрује“ проблеме садашњице; док Милорад Панић настоји да сви разумемо (природне) процесе који у својим контрастима одсликавају и друштвене промене. Али, ако се мало боље позабавимо патримонијумским осећајем који пулсира из радова Милоша Шарића, насталим одбаченим секирама и другим заборављеним и неупотребљивим алаткама, у његовим интимним, монашким тренуцима и путевима који су дубоко забраздани предачким „ликовима“, у контрасту који се рађа из чињенице да постмодерно, капиталистичко, трансхуманистичко друштво више нема никакву потребу за ручним, тешким радом, а да се на ползу тог и таквог одбацивања рађа једна интимна, помало романтизирана, али дубоко савремена идеја о вези са сопственим наслеђем (сл. 1), ко још може са сигурношћу потврдити да Милош (искључиво) брине о екологији. Или, уколико погледамо фотографије Соње Жугић, те суптилне, меланхоличне, готово сликарске пределе на обзору светова и обданица, хоризонте, пасивност и активност природе која у својим менама формира културни крајолик каквим смо га ми учинили могућим, сфумато атмосфере и неописиви мир

1. Милош Шарић, *Трен*
1. Miloš Šarić, *Moment*

we hold about ourselves? To what extent is such a search, in fact, a question of identity, one that shapes not only the field of art, but also our own experience of values, time, ideology and society...? Let us therefore see where Sonja Žugić, Miloš Šarić and Milorad Panić are “escaping” to, from whom, and in what manner.

There is something strange in the way the artists, this year’s representatives of the Serbian Pavilion, respond to the Biennale’s theme through their works: with her at times abstract landscapes, Sonja Žugić unmistakably erases the superfluous, refining her compositions to the very threshold where light meets and overflows; through the reuse of old, discarded tools, Miloš Šarić points both to processes of pollution and to acts of rejection – he “deciphers” the problems of the present; while Milorad Panić seeks to make us understand the (natural) processes that, through their contrasts, also reflect social changes. Yet, if we attend more closely to the patrimonial sensibility that pulses through Miloš Šarić’s works, fashioned from discarded axes and other forgotten, unusable tools, to his intimate, almost monastic moments, and to paths deeply furrowed by ancestral “figures”, and to the contrast arising from the fact that postmodern, capitalist, transhumanist society no longer has any need for manual, arduous labour, while precisely from such acts of rejection there emerges an intimate, somewhat romanticised yet profoundly contemporary idea of a bond with one’s own heritage (Fig. 1), who can still state with certainty that Miloš is concerned (solely) with ecology? Or, if we turn to Sonja Žugić’s photographs, those subtle, melancholic, almost painterly landscapes on the vistas of worlds and daybreaks, their horizons, the passivity and activity of nature which, through its transformations, forms the cultural landscape we ourselves have rendered possible, the sfumato atmospheres and the ineffable calm that permeate her works (Fig. 2), who would dare to claim that she is concerned with radical changes, with calls for a break (from tradition or existing practices)? Finally, how difficult is it really to demonstrate that, through his morphological structures composed of earth and other natural materials, which imitate not the genesis of the world, but the genesis of our ways of seeing becoming and existence, Milorad Panić seeks to decipher something at all?

What does this tell us? However much we may indeed bear witness to the melancholic, wistful solitude of the artist, for whom nature and its “forgotten” segments suffice as a place of “escape”, a space in which to withdraw quietly and to render nature “enough”, to encounter untouched nature and, within it, to confront and seek both the self and answers to the many questions posed to oneself, the dialectic of the image itself and the theory of the image, in such instances, reveals all of its multivalence, but also its unsustainability. For, however global and affirmative the Biennale’s concept

који доминира на њеним радовима (сл. 2), ко ће се још усудити да каже како се она бави радикалним променама, позивом на прекидање (традиција или досадашњих пракси). На крају, колико је заиста тешко показати да Милорад Панић својим морфолошким структурама састављеним од земље и других природних материјала, које опонашају постање не света, него наших погледа на постање и постојање, жели да нешто дешифрира?

Шта нам то говори? Ма колико заиста сведочили мелахоличну, сетну усамљеност уметника коме су довољни природа и њени „заборављени“ сегменти да тамо „побегне“, да у њој и са њом тихује и учини је „довољном“, да се у додиру са нетакнутом природом сусретне и потражи и себе и одговоре на себи бројна постављена питања, дијалектика саме слике и теорије о слици на оваквим примерима показује сву своју вишезначност, али и не-одрживост. Јер, колико год концепт Бијенала био глобалан и афирмативан, он пренебрегава суштинску промену у контексту која се дешава између питања о томе чему служи слика и на шта се односи слика.¹ Уметнички концепт Српског павиљона, заједно са природом самих уметника и њиховим личним карактерима (које посетилац свакако не зна), показује „спорост“ у раду и поверење у културу. Можда се њихове слике односе на оно што се на Бијеналу тражи, али оне не служе оној сврси која је прокламована. Транзиторна улога медија слике која успева да повеже епохе и светове није ни политички коректна нити служи оваквим циљевима, већ је пре свега дубоко антропологизована, разуме се, у више него апстрахованим пејзажима.

2. Соња Жугић, студија кретања *Талас*
2. Sonja Žugić, Motion Study *Wave*

1 H. Belting, "Image, Medium, Body: A New Approach to Iconology", *Critical Inquiry*, Vol. 31, No. 2, 2005, p. 304.

may be, it overlooks a fundamental shift in context that occurs between the question of what the image serves and the question of what the image refers to.¹ The artistic concept of the Serbian Pavilion, together with the very nature of the artists and their personal temperaments (which the visitor, of course, does not know), demonstrates a certain "slowness" of practice and a trust in culture. Their images may well refer to what is sought at the Biennale, yet they do not serve the purpose that has been proclaimed. The transitory role of the medium of the image, which succeeds in linking epochs and worlds, is neither politically correct nor aligned with such objectives; but, it is, above all, deeply anthropologised within landscapes that are, of course, more than abstracted.

The artists do not seek to change the world radically or immediately; rather, they accept it as it is (or as it once was). In this acceptance, which is often painful, for alas, people no longer live in the countryside and have abandoned the covenants of their ancestors, and because nature has itself become a cultural pattern shaped by the human hand and by human intervention, they do not raise flags of alarm, they do not cry out to proclaim that the final hour has struck, they do not mourn the fact that no one hears them, nor are they perhaps sufficiently "empathetic" towards a world in decline. Instead, they seek above all to come to know that world and to endeavour to "record" its invisible transformation. Their search is, in fact, an acceptance of the world in which we live, and an almost intuitive refusal to constantly (violently) alter it. In this way, at the close of this section, and as will be further discussed in what follows, a variable capacity for the transmission of a message is revealed, one that is not articulated through a

single methodology and is often dependent upon deeper theoretical and contemporary assumptions. To a significant extent, it is also contingent upon the medium in which the image comes into being; or rather, in our case, the materials themselves govern the course of the message that the image conveys in different ways.

1 H. Belting, "Image, Medium, Body: A New Approach to Iconology", *Critical Inquiry*, Vol. 31, No. 2, 2005, p. 304.

Уметници немају намеру да радикално и одмах мењају свет, већ га прихватају онаквим какав јесте (или је некада био), и у том прихватању које је неретко болно јер, авај, људи више не живе на селу и одбацили су завете својих предака и јер је природа постала и културни образац људске руке и човековог уплива, они не подижу заставе узбуна, не вапе својим гласом да је куцнуо задњи час, не тугују зато што их нико не чује, чак нису можда ни у довољној мери „емпатични“ према свету који је у суноврату – већ га пре свега упознају и настоје да „забележе“ његов невидљиви преображај. Њихова потрага је заправо прихватање света у коме живимо и готово интуитивно одбијање да га константно (насилно) мењамо. Овим се, на крају ове целине, а о томе ћемо говорити и у наставку, показује варијабилна могућност преношења поруке која није изображена истом методологијом и неретко је зависна од дубљих теоријских и савремених претпоставки. Она је у великој мери зависна и од медија на коме слика настаје, односно, у нашем случају, сами материјали управљају пут поруке коју слика изражава на различите начине.

И усамљеност и заједница – и глобално и локално

На обзорју нових европских бијенала, несумњиво загледианих у већа и дуговечнија у свом комшилуку, јавља се и нова-стара дилема: да ли представљамо „српску“ уметност – „српску уметничку сцену“, или нудимо „одговор“ Републике Србије на задату тему уметничког Бијенала. Зашто је ово важно? Након више од једног века, када се на светској изложби у Паризу 1900. године замерало домаћим уметницима што су „деветнаестовековним“ темама игнорисали савремене светске моделе и правце у уметности, остала је, као каква сена, готово неизоставна и омиљена тема о закасној уметности, о тлу на коме се тешко примала европска уметничка мисао, не само отуда што је то тло било зарасло идејама о нужности сопствених традиција, већ и отуда што се авангарда тумачила способношћу да се национално разуме и у духу аутентичног, а не само подражавалачког. Данас, након толико позива да се тројански коњ страних утицаја унесе у тврђаву српске националне уметности јер, како се почетком 20. века говорило „не треба се никада бојати [...] да ће страна потиснути у нама наше, ако потисне, ничег нашег није ни било“², као да смо на трагу обрнутих процеса: глобални наратив је испуњен повиком да постоји локално, истина оно локално које надопуњује, поправља или оправдава глобално. Другим речима, неће бити довољно тек то да уметност има

2 Миодраг Б. Протић, *Отмица Европе*, Зрењанин, 1995, стр. 145.

Both Solitude and Community – Both the Global and the Local

On the horizon of new European biennials, undoubtedly looking towards larger and more long-established counterparts in their immediate surroundings, a familiar yet newly revived dilemma once again emerges: do we present “Serbian” art – “the Serbian art scene”, or do we offer an “answer” of the Republic of Serbia to the prescribed theme of the art Biennale? Why is this important? More than a century ago, when domestic artists were reproached at the 1900 Paris World Exhibition for addressing “nineteenth-century” themes and thereby ignoring contemporary international models and artistic currents, there emerged, like a lingering shadow, an almost unavoidable and enduring narrative of belated art, of a terrain on which European artistic thought took root only with difficulty. This was not solely because that terrain was overgrown with ideas of the necessity of one’s own traditions, but also because the avant-garde was interpreted through the capacity to comprehend the national in the spirit of the authentic, rather than merely the imitative. Today, after so many calls to introduce the Trojan horse of foreign influences into the fortress of Serbian national art since, as it was said at the beginning of the 20th century, “one should never fear [...] that the foreign will suppress what is ours, for if it does suppress it, then there was nothing of ours to begin with”², we seem to be witnessing a reversal of processes. The global narrative is now saturated with the insistence that the local exists – admittedly, a local that supplements, corrects or justifies the global. In other words, it will no longer suffice for art merely to possess a local character (for all art does so by default); rather, its locality must be derived from the needs of global narratives. Or, to put it differently, what is it that the local (as the “smaller”) offers, in terms of authenticity and solutions to global themes (as the “larger”)?

For us, what matters is the fact that the artists are attuned to major themes, that they are inspired by the global problems of our time, while at the same time offering local narratives, marked not only by national colours but, in a stricter sense, by specific features of one’s native place. What Sonja Žugić offers through her “waves”, conceived as another global place, and through landscapes of the Danube that pulse with the life of a local eco-community, corresponds to the contrasts that arise between Miloš Šarić’s solitary anthropomorphic figures and the community embodied in ancestors and family – an abstract vision of the necessity of returning to one’s roots, and of the family as the fundamental unit of society. However, Miloš does not engage solely with the sentiments of the immediate family; rather, he evokes the memory of those we rarely

2 Miodrag B. Protić, *Otmica Evrope*, Zrenjanin, 1995, p. 145.

локални карактер (јер је свака има), већ да се њена локалност изводи из потреба глобалних наратива. Или, да кажемо овако, шта је то што локално (као „мање“) нуди као аутентичност и решење глобалних тема (као „веће“)?

Занас је важна чињеница да уметници послушну велике теме, да су инспирисани глобалним проблемима данашњице, али и да нуде локалне приче, обојене не само националним бојама, већ и строго узев завичајним особеностима. Оно што Соња нуди својим „таласима“ као другим глобалним местом и пејзажима са Дунава који пулсирају животом једне локалне еко-заједнице одговара контрастима који се рађају између Милошевих усамљених антропоморфних ликова и заједнице у виду предака и породице, апстрактне визије о нужности повратку коренима и породици као основној ћелији једног друштва. Међутим, Милош ту не узима у обзир само сентименте примарне породице, већ евоцира сећање на оне којих се ретко сећамо, или их можда не познајемо, све док их не уткамо у оваква „молитвена“ сећања потоњих наследника.

Као што смо у редовима изнад нагласили, сам медиј слике у великој мери ће одредити и карактер поруке која у свом сазнајном процесу трпи одређене промене. Хладна оштрица Милошевих секира преноси поруку усамљености, али и топлине загрљаја, снагу породице и њену нежност, док се отисцима на теракоти Милорадових просторних скулптура може преносити порука о ангажованости и моделовању простора, ма како он већ био унапред задат (сл.3). Уметникова интервенција у материјалу је реална, она показује настојање да се медијумом преображава порука и да у самом материјалу остане траг исписан намерама уметника.

У целини узев, овогодишњи наступ Републике Србије на Бијеналу на Малти покушава да истакне напетост и дихотомију између тражених одговора представника међународне изложбе и интимних процеса самих уметника. Он у великој мери покрива све теме и наративе створене овом приликом, али у исто време и одбија да се повинује ономе што је, условно речено, наметнуто, ономе што је „спољно“, показујући сакривену, контрадикторну, али верујемо уверљиву путању самих уметника чија је свест глобална, али је поетика „завичајна“. У том смислу, овогодишњи наступ Србије је аутентичан јер је глокалан. Оно што су уметници несумњиво осетили као глобалне проблеме – отуђеност, природне и културне крајолике који се мењају „заслугом“ човека, просторне релације које стварају нове просторе – све је то на изванредан начин остало у сенци оних дубоко интимних предела река или простора памћења породичних повести који су уметнике натерали да беже тамо где се осећају најлепше – кући.

recall, or perhaps do not even know, until they are woven into such “prayer-like” acts of remembrance by later descendants.

As we have emphasised in the preceding lines, the very medium of the image largely determines the character of the message, which, in the course of its cognitive process, undergoes certain changes. The cold blade of Miloš Šarić’s axes conveys a sense of loneliness, but also the warmth of an embrace, the strength of the family and its tenderness; while through the imprints left on the terracotta of Milorad Panić’s spatial sculptures, a message of engagement and of shaping space may be articulated, however predetermined that space may be (Fig. 3). The artist’s intervention in the material is real; it reveals an effort to transform the message through the medium itself, and to leave, within the material, a trace inscribed by the artist’s intentions.

3. Милорад Панић, *Скуп М* (детал)
 3. Milorad Panić, *Assemblage M* (detail)

Taken as a whole, Republic of Serbia’s presentation at the Malta Biennale in 2026 seeks to foreground the tension and dichotomy between the answers expected by the representatives of the international exhibition and the intimate processes of the artists themselves. It largely encompasses all the themes and narratives created on this occasion, while at the same time refusing to submit to what is, conditionally speaking, imposed, to what is “external”, thereby revealing a concealed, contradictory, yet, we believe, convincing trajectory of

the artists, whose consciousness is global, while their poetics remain “native”. In this sense, Serbia’s presentation this year is authentic precisely because it is glocal. What the artists undoubtedly recognised as global concerns – alienation, natural and cultural landscapes that are changing “owing to” human action, and spatial relations that are generating new spaces – has, in a certain sense, remained in the shadow of those deeply intimate terrains of rivers, or of the spaces of memory shaped by family histories, which compelled the artists to retreat to where they feel most at ease: home.

АУТОРИ

AUTHORS

СОЊА
ЖУГИЋ

SONJA
ŽUGIĆ

Калиграфија предела

Ахроматски прикази водене површине која се стопила са хоризонтом, исцртани линијама које чине обриси локалне вегетације, наизглед на граници фотографије и цртежа тушем, на тренутке досежу апстракцију. Појачаним контрастима и бираним кадровима, стапају се вода и ваздух и стварају ритам у композицији, користећи поменуте мотиве као интерпункцију у тексту.

Историја претвара простор у место. Ова једноставна тврдња прикрива сложеност идеолошких процеса повезаних са односом човечанства и наше околине. За почетак, морамо узети у обзир симбиотички однос природе и културе. Раније се природа могла посматрати као безвременска, саморегенеришућа и некако изван културе, но, сада смо све више свесни еколошких импликација техничко-културолошких промена. Наша перцепција природе филтрирана је кроз културна разумевања. Постоји нераскидива веза између пејзажа и цивилизације која се баш на том тлу обликује.

Социјални, културни, политички утицаји ишчитавају се у слојевима предела; начин поштовања и третирања окружења и повратни утицај пејзажа на живот у пределу, попут нераскидивог круга узрока и последица, формирају једну целину живота.

Налик древној методи цртежа тушем, а заправо кроз модерни медиј фотографије, настају поетични радови који нас упућују на проблеме савремености.

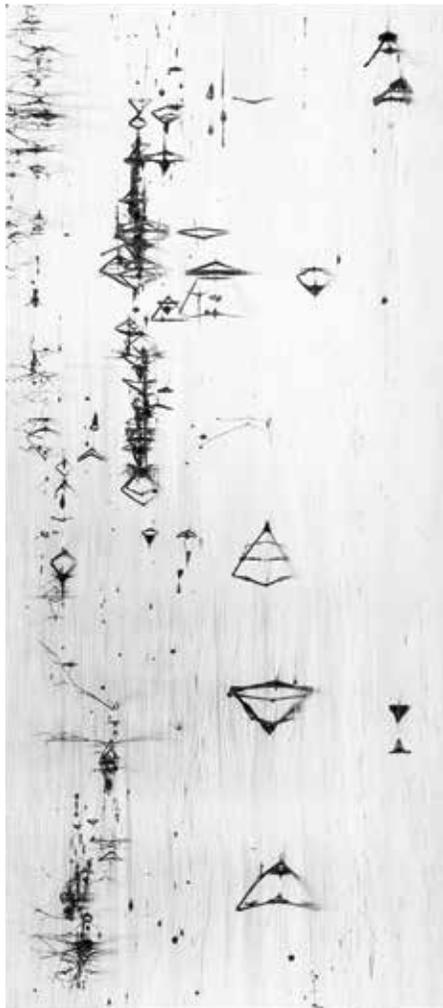
Calligraphy of Landscapes

Achromatic depictions of a water surface merging with the horizon, traced in lines formed by the contours of local vegetation, seemingly poised at the threshold between photography and ink drawing, at moments verge on abstraction. Through heightened contrasts and carefully selected framings, water and air dissolve into one another, creating a rhythm within the composition, with these motifs functioning as punctuation within a visual text.

History transforms space into place. This simple assertion conceals the complexity of ideological processes bound up with the relationship between humanity and its environment. To begin with, we must consider the symbiotic relation between nature and culture. Nature was once perceived as timeless, self-regenerating, and somehow beyond culture; yet we are now increasingly aware of the ecological implications of technocultural change. Our perception of nature is filtered through cultural understandings. There exists an inextricable connection between landscape and the civilisation that takes shape upon it.

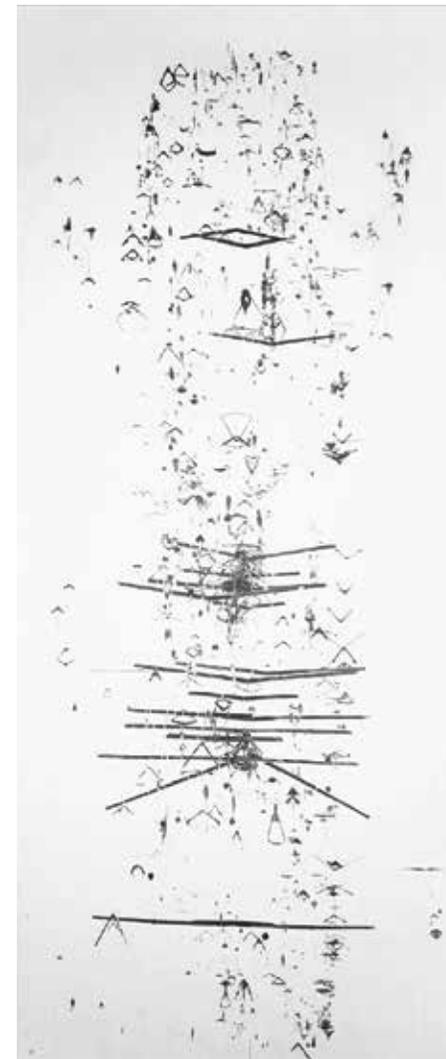
Social, cultural and political influences are legible in the layers of the landscape; the ways in which the environment is respected and treated, and the reciprocal influence of the landscape upon life within it, form a unified whole – a continuous cycle of cause and effect.

Resembling the ancient method of ink drawing, yet realised through the modern medium of photography, these poetic works direct our attention towards the concerns of the present.

Раслојаванье пејзажа 1, 2026.
фотографија
50 x 120 cm

Layering of the Landscape 1, 2026
photograph
50 x 120 cm

Раслојаванье пејзажа 2, 2026.
фотографија
50 x 120 cm

Layering of the Landscape 2, 2026
photograph
50 x 120 cm

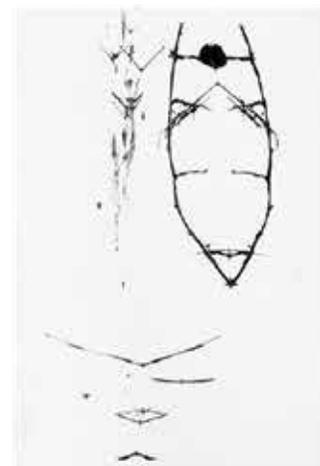
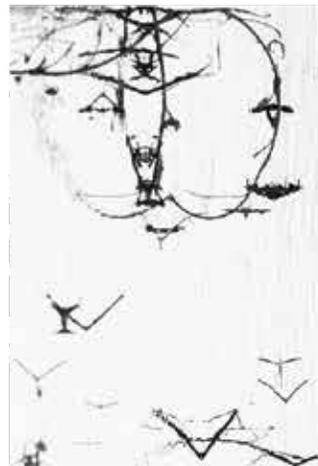
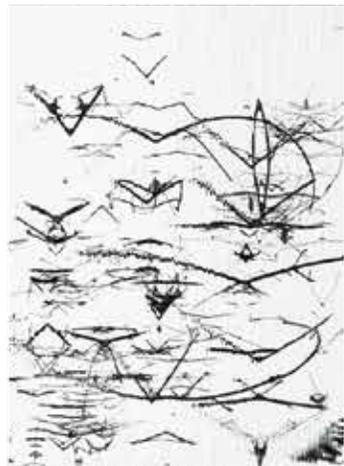
Раслојавање пејзажа 3, 2025.
фотографија
43 × 210 цм

Layering of the Landscape 3, 2025
photograph
43 × 210 cm

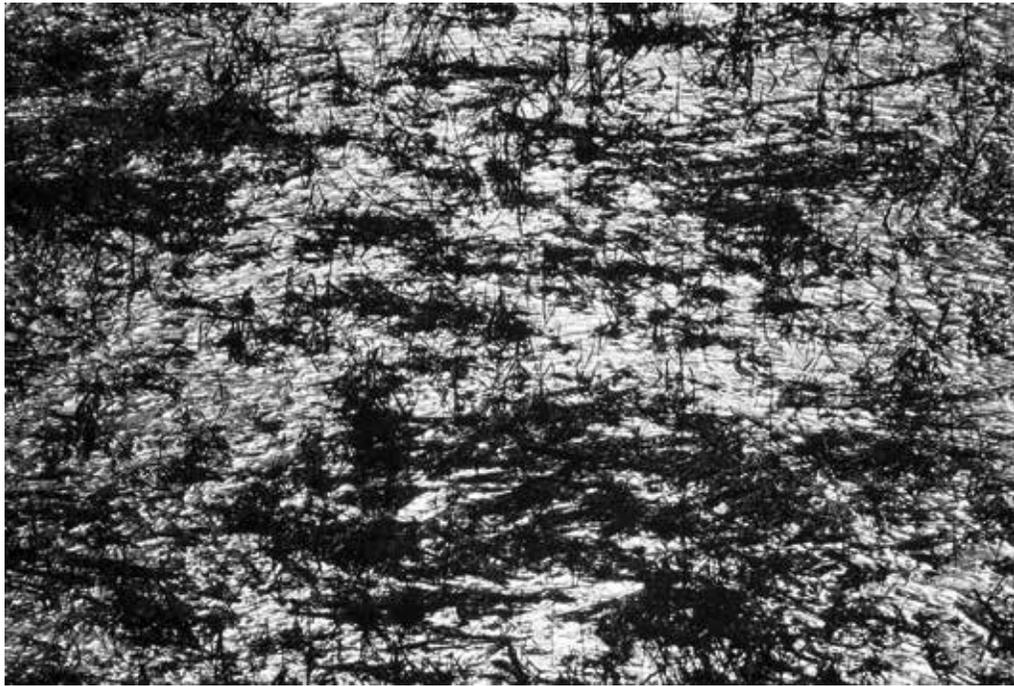
Раслојавање пејзажа 4,
2026.
фотографија
40 × 120 цм

Layering of the Landscape 4,
2026
photograph
40 × 120 cm

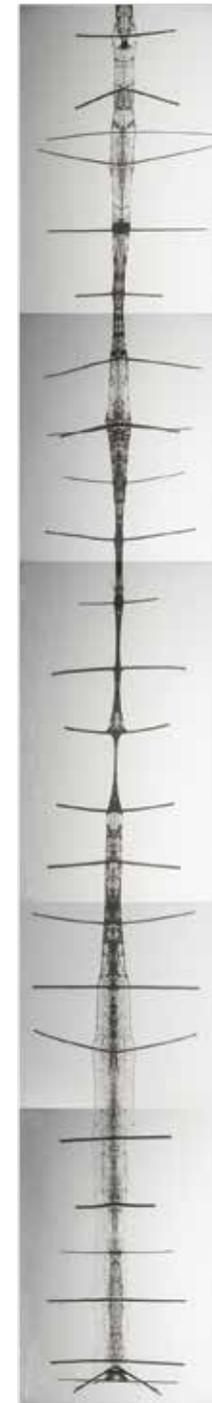
Раслојавање пејзажа 5,
2026.
фотографија
40 × 120 цм

Layering of the Landscape 5,
2026
photograph
40 × 120 cm

Раслојаванье пејзажа 6, 2026.
фотографија
90 × 130 цм

Layering of the Landscape 6, 2026
photograph
90 × 130 cm

Раслојаванье пејзажа 7, 2026.
фотографија
52 × 210 цм

Layering of the Landscape 7, 2026
photograph
52 × 210 cm

После завршених основних студија камере, Соња Жугић је магистрирала и докторирала на Одсеку за сценски дизајн Интердисциплинарних последипломских студија Универзитета уметности у Београду и специјализирала дизајн светла на Универзитету Стенфорд у Америци. Наставник је фотографије у Школи за дизајн у Београду. Члан је УЛУПУДС-а од 2008. године. Водила је радионице из области дизајна светла у оквиру Фестивала интернационалног студентског театра (ФИСТ) и била гостујући предавач на београдском Факултету за медије и комуникације. Као дизајнер светла и фотограф, сарађивала је са бројним београдским позориштима и Београдским интернационалним театарским фестивалом – Битефом. Излагала је на 16 самосталних изложби у реномираним галеријама у Београду и иностранству и учествовала у више групних пројеката. Награђивана је бројним струковним и међународним признањима.

After completing her undergraduate studies in cinematography, Sonja Žugić obtained both her MA and PhD from the Department of Scene Design within the Interdisciplinary Postgraduate Studies programme at the University of Arts in Belgrade, and specialised in lighting design at Stanford University in the United States. She teaches photography at the School of Design in Belgrade. She has been a member of Association of Applied Artists and Designers of Serbia (ULUPUDS) since 2008. She has led workshops in lighting design as part of the Festival of International Student Theatre (FIST) and has served as a visiting lecturer at the Faculty of Media and Communications in Belgrade. As a lighting designer and photographer, she has collaborated with numerous Belgrade theatres and with the Belgrade International Theatre Festival – BITEF. She has held sixteen solo exhibitions in renowned galleries in Belgrade and abroad, and has participated in a number of group projects. She has received numerous professional and international awards.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ

2024. *Међустање* | Галерија *Графички колектив*
2022. *Носталгија* | Продајна галерија *Београд*
2022. *Нестајање* | Фестивал *Grenze – Arsenali Fotografici*, Верона, Италија
2021. *Прелаз/Пролаз* | Галерија *Артгет*, Културни центар Београд
2020. *Линија магле* | Мала галерија УЛУПУДС-а
2019. *Калиграфија предела* | Музеј за умјетност и обрт, Загреб
2019. *Калиграфија предела* | Фестивал *Rovinj Photodays*
2017. *Пулс* | Продајна галерија *Београд*
2016. *Дисконтинуум* | Галерија *ДОБ*
2015. *Мреже* | Галерија *Бартселона концепт*
2014. *Линија границе / Borderline* | Галерија *СУЛУ*
2014. *Граничник* | Мала галерија УЛУПУДС-а
2012. Изложба фотографија *Битеф денс компаније* | Галерија *Озон*
2011. *Ритам бескраја* | Галерија *Прогрес*
2009. *Унутрашњи пејзажи* | Галерија *Сингидунум*
2008. *Incostance/Непостојаност* | Галерија *Стара капетанија* – бројни групни пројекти (*Аудиторијум* у Риму, Прашко квадријенале)

ПРИЗНАЊА

2025. Похвала Мајске изложбе УЛУПУДС-а
2024. Похвала Јесењег салона УПИДИВ-а
2024, 2021, 2018, 2015. Плакета Мајске изложбе УЛУПУДС-а
2022, 2018, 2014. Годишња награда УЛУПУДС-а
2018. Гран-при фестивала *Rovinj Photodays* и прва награда у категорији *Пејзаж*
2014. Златна плакета ФИАП-а на Интернационалном тријеналу *Позориште у фотографској уметности*
2012. Специјална награда Мајске изложбе УЛУПУДС-а

SOLO EXHIBITIONS

- 2024 *In-Between-Ness* | *Grafički kolektiv* Gallery
2022 *Nostalgia* | *Beograd Sales* Gallery
2022 *Disappearing* | *Grenze – Arsenali Fotografici* Festival, Verona, Italy
2021 *Transition/Passage* | *Artget* Gallery, Cultural Centre of Belgrade
2020 *Fog Line* | *ULUPUDS Small* Gallery
2019 *Calligraphy of Landscapes* | *Museum of Arts and Crafts*, Zagreb
2019 *Calligraphy of Landscapes* | *Rovinj Photodays* Festival
2017 *Pulse* | *Beograd Sales* Gallery
2016 *Discontinuum* | *DOB* Gallery
2015 *Nets* | *Bartselona Concept* Gallery
2014 *Borderline* | *SULUJ* Gallery
2014 *Boundary Stone* | *ULUPUDS Small* Gallery
2012 *Bitef Dance Company* Photo Exhibition | *Ozon* Gallery
2011 *Rhythm of Infinity* | *Progres* Gallery
2009 *Inner Landscapes* | *Singidunum* Gallery
2008 *Inconstance* | *Stara kapetanija* Gallery – numerous group projects (*Auditorium*, Rome; Prague Quadrennial)

AWARDS

- 2025 *ULUPUDS May* Exhibition Commendation
2024 *UPIDIV* (Association of Applied Artists and Designers of Vojvodina) Autumn Salon Commendation
2024, 2021, 2018, 2015 *ULUPUDS May* Exhibition Plaque
2022, 2018, 2014 *ULUPUDS Annual* Award
2018 *Rovinj Photodays* Festival Grand Prix and First Prize in the *Landscape* Category
2014 *FIAP Gold* Plaque, International Triennial *Theatre in Photographic Art*
2012 *ULUPUDS May* Exhibition Special Award

МИЛОШ
ШАРИЋ

MILOŠ
ŠARIĆ

Трагови

Радови представљени на Бијеналу припадају ширем опусу у којем истражујем теме сећања, нестајања и тихог присуства људског трага. Настали су у различитим фазама рада и не произилазе из једног тематског оквира, већ из дуготрајног процеса промишљања односа између прошлости и садашњости.

Полазим од старих, одбачених предмета и традиционалних материјала, пре свега алата, који су изгубили своју првобитну функцију, али не и значење. У њима је уписано време – рад, употреба, напор и живот. Поновним укључивањем у скулптуралне целине, ти предмети граде нове односе и нову симболику, повезујући лично и колективно искуство.

Моја уметност је ненаметљиво али јасно друштвено ангажована кроз теме нестајања традиционалних заната, слабљења породичних вредности и губитка заједништва. Човек је у радовима увек присутан, мада често невидљив – као траг, сећање и мисао. Обликом је понекад наговештен кроз антропоморфне целине, а понекад кроз склопове употребних предмета који асоцирају на фигуру или портрет.

Радови не нуде готове одговоре, нити настоје да заузму експлицитну активистичку позицију. Они отварају простор за процес сазнања, у коме се понуђена значења допуњују личним искуством посматрача. За мене је уметност место у којем прошлост и садашњост ступају у дијалог, а лично искуство постаје опште.

Traces

The works presented at the Biennale belong to a broader body of work in which I explore themes of memory, disappearance and the quiet presence of the human trace. Created at different stages of my practice, they do not arise from a single thematic framework, but from a sustained process of reflection on the relationship between past and present.

I work with old, discarded objects and traditional materials, primarily tools, that have lost their original function but not their meaning. Time is inscribed within them – labour, use, effort and life itself. Through their reintegration into sculptural compositions, these objects establish new relationships and new symbolic resonances, linking personal and collective experience.

My art is subtly yet clearly socially engaged through themes such as the disappearance of traditional crafts, the weakening of family values and the erosion of community. The human figure is always present in the works, though often invisible – as trace, memory and thought. At times it is suggested through anthropomorphic forms, and at others through assemblages of utilitarian objects that evoke a figure or a portrait.

These works do not offer ready-made answers, nor do they seek to assume an explicit activist stance. Instead, they open a space for understanding in which the meanings offered are complemented by the viewer's personal experience. For me, art is a space where past and present enter into dialogue and where personal experience takes on a universal dimension.

Трен 1, 2014.
варено гвожђе
38 x 26 x 23 cm

Moment 1, 2014
welded iron
38 x 26 x 23 cm

Сви моји преци (2), 2019.
варено гвожђе
102 x 102 x 12 cm

All My Ancestors (2), 2019
welded iron
38 x 26 x 23 cm

Пут, 2019.
варено гвожђе
10 x 38 x 750 cm

Path, 2019
welded iron
10 x 38 x 750 cm

Трагови, 2019.
варено гвожђе
променљиве димензије

Traces, 2019
welded iron
variable dimensions

Куће, 2020.
варено гвожђе
22 x 66 x 66 cm

Houses, 2020
welded iron
22 x 66 x 66 cm

Раскршће, 2022.
варено гвожђе
27 x 50 x 50 cm

Crossroads, 2022
welded iron
27 x 50 x 50 cm

Докторске студије примењених уметности и дизајна Милош Шарић је завршио на Факултету примењених уметности Универзитета уметности у Београду 2019. године, где је претходно одбранио и мастер рад из области примењеног вајарства 2015. године. Основне академске студије вајарства завршио је на Факултету уметности Универзитета у Приштини 2014. године. Добитник је десет награда за свој уметнички рад. Аутор је две јавне скулптуре – *Београдског читача* (Lake Concord Park, Орландо, САД, 2016) и *Христифора Црниловића* (Власотинце, Србија, 2023). Излагао је на четрнаест самосталних и на више од сто педесет жирираних колективних, домаћих и међународних изложби у земљи и иностранству. Учесник је десетак ликовних колонија и уметничких радионица. Члан је УЛУС-а, УЛУПУДС-а и УЛУКИМ-а од 2016. године и ДКС-а од 2025. године. Од 2020. до 2024, био је у статусу самосталног уметника. Од 2025. године, ради у Центру за конзервацију и рестаурацију (ЦКР) у Београду.

Miloš Šarić completed his PhD in Applied Arts and Design at the Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade, in 2019, having previously obtained his MA in Applied Sculpture from the same faculty in 2015. He completed his undergraduate studies in Sculpture at the Faculty of Arts, University of Priština, in 2014. He has received ten awards for his artistic work. He is the author of two public sculptures – *The Belgrade Reader* (Lake Concord Park, Orlando, USA, 2016) and *Hristifor Crnilović* (Vlasotince, Serbia, 2023). He has held fourteen solo exhibitions and has participated in more than one hundred and fifty juried group exhibitions, both national and international, held in Serbia and abroad. He has taken part in some ten art colonies and workshops. He has been a member of the Association of Fine Artists of Serbia (ULUS), the Association of Applied Artists and Designers of Serbia (ULUPUDS), and the Association of Fine Artists of Kosovo and Metohija (ULUKIM) since 2016, and of the Society of Conservators of Serbia (DKS) since 2025. From 2020 to 2024, he held the status of an independent artist. Since 2025, he has been employed at the Centre for Conservation and Restoration (CKR) in Belgrade.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ

2024. *Сусрет* | Галерија Културног центра *Лаза Костић*, Сомбор
2024. *Сусрет 2* | Галерија *Меандер*, Апатин
2024. *Поглед* | Галерија ММЦ, Нови Пазар
2024. *Спој* | Галерија савремене уметности, Народни музеј у Смедеревској Паланци
2023. *Наше приче* | Галерија АЛУЗ, Зрењанин
2021. *Нови живот предака* | Галерија *Методи Мета Петров*, Димитровград
2021. *Наши преци* | Народни музеј Панчево, Панчево
2020. *Сагласје* | Галерија *Арт55*, Ниш
2020. *Сви моји преци* | Галерија СКЦ, Београд
2019. *Релације* (са Славишом Михајловићем) | Галерија Факултета уметности, Косовска Митровица
2019. *Склоп* (са Славишом Михајловићем) | Културни центар *Рибница*, Краљево
2019. *Живот (у) секири (3)* | Општинска библиотека, Варварин
2018. *Живот (у) секири (2)* | Народна библиотека *Десанка Максимовић*, Власотинце
2018. *Живот (у) секири* | Галерија УЛУС, Београд

ОДАБРАНЕ ГРУПНЕ ИЗЛОЖБЕ

2025. Међународна изложба *Седми ликовни сусрети* | КЦ Кућа Краља Петра I, Београд
2025. Изложба радова са Интернационалне ликовне колоније *Куманово* – продукција 2024 | Народни музеј Куманово, Северна Македонија
2025. 34. Изложба малог формата | Галерија Културног центра Шабач
2025, 2024. Новембарски салон УЛУКиМ-а | Галерија Факултета уметности, Косовска Митровица
2025, 2023, 2019. Изложба *30X30* | Културни центар Зрењанин

SOLO EXHIBITIONS

- 2024 *Encounter* | *Laza Kostić* Cultural Centre Gallery, Sombor
2024 *Encounter 2* | *Meander* Gallery, Apatin
2024 *View* | MMC Gallery, Novi Pazar
2024 *Connection* | Gallery of Contemporary Art, National Museum of Smederevska Palanka
2023 *Our Stories* | ALUZ Gallery, Zrenjanin
2021 *The New Life of the Ancestors* | *Metodi Meta Petrov* Gallery, Dimitrovgrad
2021 *Our Ancestors* | National Museum of Pančevo, Pančevo
2020 *Harmony* | *Art55* Gallery, Niš
2020 *All My Ancestors* | Students' Cultural Centre (SKC) Gallery, Belgrade
2019 *Relations* (with Slaviša Mihajlović) | Faculty of Arts Gallery, Kosovska Mitrovica
2019 *Assemblage* (with Slaviša Mihajlović) | *Ribnica* Cultural Centre, Kraljevo
2019 *Life (in) the Axe (3)* | Municipal Library, Varvarin
2018 *Life (in) the Axe (2)* | *Desanka Maksimović* National Library, Vlasotince
2018 *Life (in) the Axe* | ULUS Gallery, Belgrade

SELECTED GROUP EXHIBITIONS

- 2025 *Seventh Art Encounters* International Exhibition | House of King Peter I Cultural Centre, Belgrade
2025 Exhibition of Works from the *Kumanovo* International Art Colony – 2024 Edition | National Museum of Kumanovo, North Macedonia
2025 34th Small Format Exhibition | Šabac Cultural Centre Gallery
2025, 2024 ULUKiM November Salon | Faculty of Arts Gallery, Kosovska Mitrovica
2025, 2023, 2019 *30X30* Exhibition | Zrenjanin Cultural Centre

2024. Свет у слици, слика света – визуелна култура и уметност традиционалних цркава и верских заједница | Историјски музеј Србије, Београд

2024. Традиција као критеријум | Музеј града Београда – Конак кнегиње Љубице

2024. Изложба вајарске секције УЛУПУДС-а – FORMArt 24 | Галерија СКЦ, Београд

2024. 33. Изложба малог формата | Галерија Културног центра Шабац

2024. Пролећни салон УЛУКиМ-а | Културни центар Грачаница

2024. Изложба радова алумниста Факултета уметности – Слике прошлости – визија будућности | Галерија Факултета уметности, Косовска Митровица

2024, 2023, 2022, 2021, 2020, 2019, 2017, 2016, 2015. Изложба вајара/ки Србије УЛУС-а | Београд

2024, 2023, 2022, 2021, 2020, 2016. Мајска изложба УЛУПУДС-а | Београд

2024, 2022, 2020, 2018, 2016. Међународни бијенале уметности минијатуре | Културни центар – Модерна галерија, Горњи Милановац

2023. Изложба чланова Удружења ликовних уметника Косова и Метохије | Галерија центра за културу Сава Дечанац, Лепосавић

2023. Аквизиције Народног музеја Панчево 1984–2023 (поводом 100. година Музеја) | Панчево

2023. Новембарски салон УЛУКиМ-а | Галерија Дома Културе Стари Колашин, Зубин Поток

2023. Јесењи ликовни салон 2023 | Галерија ММЦ, Културни центар Нови Пазар

2023. Изложба чланова Удружења ликовних уметника Косова и Метохије | Галерија СУЛУЈ, Београд

2023. XXIII Крајишки ликовни салон | Музеј града Београда – Конак кнегиње Љубице

2023. Ретроспективна изложба 25. година Ликовне колоније Совљак | Народни музеј Шабац

2023. 16. Ликовни салон младих 2023 | Галерија ММЦ, Културни центар Нови Пазар

2024 *The World in the Image, the Image of the World – Visual Culture and the Art of Traditional Churches and Religious Communities* | Historical Museum of Serbia, Belgrade

2024 *Tradition as Criterion* | Belgrade City Museum – Princess Ljubica's Residence

2024 ULUPUDS Sculpture Section Exhibition – FORMArt 24 | SKC Gallery, Belgrade

2024 33rd Small Format Exhibition | Šabac Cultural Centre Gallery

2024 ULUKiM Spring Salon | Gračanica Cultural Centre

2024 Faculty of Arts Alumni Exhibition – *Images of the Past – Vision of the Future* | Faculty of Arts Gallery, Kosovska Mitrovica

2024, 2023, 2022, 2021, 2020, 2019, 2017, 2016, 2015 Exhibition of ULUS Sculptors | Belgrade

2024, 2023, 2022, 2021, 2020, 2016 ULUPUDS May Exhibition | Belgrade

2024, 2022, 2020, 2018, 2016 International Biennial of Miniature Art | Cultural Centre – *Modern Gallery*, Gornji Milanovac

2023 Exhibition of ULUKiM Members | *Sava Dečanac* Cultural Centre Gallery, Leposavić

2023 *Acquisitions of the National Museum of Pančevo 1984–2023* (on the occasion of the Museum's 100th Anniversary) | Pančevo

2023 ULUKiM November Salon | *Stari Kolašin* Cultural Centre Gallery, Zubin Potok

2023 Autumn Art Salon 2023 | MMC Gallery, Novi Pazar Cultural Centre

2023 Exhibition of ULUKiM Members | SULUJ Gallery, Belgrade

2023 XXIII Krajina Art Salon | Belgrade City Museum – Princess Ljubica's Residence

2023 Retrospective Exhibition – *25 Years of the Sovljak Art Colony* | National Museum of Šabac

2023 16th Youth Art Salon 2023 | MMC Gallery, Novi Pazar Cultural Centre

2023 *Views 2023* | Gallery '73, Belgrade

2023, 2022, 2021 *Miniature* | ULUPUDS Small Gallery, Belgrade

2023, 2022, 2021, 2019 ULUPUDS Sculpture Section Exhibition – 3D ART | ULUPUDS Small Gallery, Belgrade

2023. *Погледи 2023* | Галерија '73, Београд
2023, 2022, 2021. *Минијатура* | Мала галерија УЛУПУДС-а, Београд
2023, 2022, 2021, 2019. Изложба вајарске секције УЛУПУДС-а – *ЗД АРТ* | Мала галерија УЛУПУДС-а, Београд
2022. 35. Чукарнички ликовни салон | Галерија '73, Београд
2022. 38. Земунски салон 2022 – *Самовање* | Уметничка галерија *Стара Капетанија*, Земун
2022. *Београд у коме стварам 2022* | Мала галерија Дома Војске, Београд
2022. Изложба вајарске секције УЛУПУДС-а – *Мала форма* | Галерија *Блок*, Нови Београд
2022. Изложба лауреата Пролећне изложбе 2021 | Галерија УЛУС, Београд
2022. Међународни пролећни салон – *Буђење 2022* | Галерија *ДивАрт*, Београд
2022. Награде УЛУС-а 2021 | Галерија УЛУС, Београд
2022, 2019. Јесења изложба УЛУС-а | Београд
2021. Изложба радова са Међународне ликовне колоније *Погановски манастир 2020 – 28. сазив* | Галерија *Методи Мета Петров*, Димитровград
2021. Тријенале цртежа и мале пластике *Ход по линији* | Уметнички павиљон *Цвијета Зузорић* и Кућа легата, Београд
2021, 2018, 2017, 2016. Пролећна изложба УЛУС-а | Уметнички павиљон *Цвијета Зузорић*, Београд
2020. *Кутија 6* | Галерија *Сингидунум*, Београд
2019. *Уметност – данас (АСА)* | Народна банка Србије, Београд
2019. Изложба УЛУПУДС-а – *Сећања: двадесет година после* | Галерија СКЦ, Београд
2019, 2017. Пролећни ликовни салон | Галерија Центра за културу *Масука*, Велика Плана
2019, 2018, 2017, 2016, 2015, 2014. Међународна изложба *Уметност у минијатури* | Галерија *МајданАрт*, Мајданпек
2017. 45. Ликовна колонија вајара *Борковац 2017* | Завичајни музеј Рума

2022 35th Čukarica Art Salon | Gallery '73, Belgrade
2022 38th Zemun Salon 2022 – *Solitude* | *Stara kapetanija* Art Gallery, Zemun
2022 *Belgrade in Which I Create 2022* | Military Club Small Gallery, Belgrade
2022 ULUPUDS Sculpture Section Exhibition – *Small Format* | *Blok* Gallery, New Belgrade
2022 Exhibition of the Laureates of the 2021 Spring Exhibition | ULUS Gallery, Belgrade
2022 International Spring Salon – *Awakening 2022* | *DivArt* Gallery, Belgrade
2022 ULUS Awards 2021 | ULUS Gallery, Belgrade
2022, 2019 ULUS Autumn Exhibition | Belgrade
2021 Exhibition of Works from the *Poganovo Monastery 2020* International Art Colony – 28th Edition | *Metodi Meta Petrov* Gallery, Dimitrovgrad
2021 *Walk the Line* Drawing and Small-scale Sculpture Triennial | *Cvijeta Zuzorić* Art Pavilion and the Heritage House, Belgrade
2021, 2018, 2017, 2016 ULUS Spring Exhibition | *Cvijeta Zuzorić* Art Pavilion, Belgrade
2020 *Box 6* | *Singidunum* Gallery, Belgrade
2019 *Art – Today (ASA)* | National Bank of Serbia, Belgrade
2019 ULUPUDS Exhibition – *Memories: Twenty Years After* | SKC Gallery, Belgrade
2019, 2017 Spring Art Salon | *Masuka* Cultural Centre Gallery, Velika Plana
2019, 2018, 2017, 2016, 2015, 2014 *Art in Miniature* International Exhibition | *MajdanArt* Gallery, Majdanpek
2017 45th Sculptors' Art Colony *Borkovac 2017* | Ruma Local History Museum
2017 ULUS Sculpture Section Exhibition – *International Exhibition of Serbian Artists in Macedonia* | Association of Fine Artists of Macedonia Gallery, Skopje, FYR Macedonia
2017 ULUPUDS Small Format Exhibition | *Singidunum* Gallery, Belgrade

2017. Изложба вајарске секције УЛУС-а – *Интернационална изложба српских уметника у Македонији* | Галерија Удружења ликовних уметника Македоније, Скопље, ФЈР Македонија
2017. Мали формат УЛУПУДС-а | Галерија Сингидунум, Београд
2016. Изложба поводом 120 година од настанка слике *Сеоба Срба* Паје Јовановића и 93 године од оснивања Народног музеја Панчево, Панчево
2016. *RE/8* Designpark* | СКЦ Фабрика, Нови Сад
2016, 2015. III Међународна изложба *Камен у архитектури и уметности* | Уметнички центар Универзитетске библиотеке Светозар Марковић, Београд
2015. Изложба скулптура *Београдски читач* | Галерија РТС-а, Београд

ПРИЗНАЊА

2025. Годишња награда УЛУПУДС-а за стваралаштво у 2024. години
2024. Похвала у избору Златне награде УЛУС-а
2024. Похвала на 33. Изложби малог формата, Културни Центар, Шабац
2023. Награда XXIII Крајишког ликовног салона за ликовно стваралаштво младих *Борис Маркош Минго*
2023. Плакета – специјална награда на 16. Ликовном салону младих, Галерија ММЦ, Нови Пазар
2021. Друга награда УЛУПУДС-а на Изложби радова малог формата – *Минијатура 6*
2021. Награда УЛУС-ове Пролећне изложбе – *Невидљиви портрет*
2020. Плакета 52. Мајске изложбе УЛУПУДС-а
2015. Трећа награда жирија на Конкурсу скулптура *Београдски читач*
2015. Награда публике на Конкурсу скулптура *Београдски читач*

2016 Exhibition marking 120 years since the creation of the painting *The Migration of the Serbs* by Paja Jovanović and 93 years of the founding of the National Museum of Pančevo, Pančevo
2016 *RE/8* Designpark* | SKC Fabrika, Novi Sad
2016, 2015 III International Exhibition *Stone in Architecture and Art* | Svetozar Marković University Library Art Centre, Belgrade
2015 *The Belgrade Reader Sculpture Exhibition* | RTS Gallery, Belgrade

AWARDS

2025 ULUPUDS Annual Award for Artistic Achievement in 2024
2024 Commendation in the selection for the ULUS Golden Award
2024 Commendation at the 33rd Small Format Exhibition, Cultural Centre, Šabac
2023 XXIII Krajina Art Salon Award for Young Artists – *Boris Markoš Mingo*
2023 Plaque – Special Award at the 16th Youth Art Salon, MMC Gallery, Novi Pazar
2021 Second ULUPUDS Prize at the Small Format Exhibition – *Miniature 6*
2021 ULUS Spring Exhibition Award – *Invisible Portrait*
2020 Plaque of the ULUPUDS 52nd May Exhibition
2015 Third Jury Prize at the *Belgrade Reader Sculpture Competition*
2015 Audience Award at the *Belgrade Reader Sculpture Competition*

**МИЛОРАД
ПАНИЋ**

**MIŁORAD
PANIĆ**

Конфигурација Скуп М

Назив серије *Скупови* произилази из разумевања рада као пресека различитих система: природног и институционалног, органског и геометријског, унутрашњег и спољашњег простора. Ови односи могу се описати као уније и пресеци различитих скупова, при чему свака нова просторна или контекстуална конфигурација производи специфичан значењски оквир рада.

Елементи од теракоте и ливеног алуминијума коришћени су као градивни модули инсталација. Њихова форма и материјалност инспирисане су карбонатним конкрецијама, познатим као *лесне лутке* – геолошким феноменом чије органске, неправилне структуре произилазе из дуготрајних природних процеса. Посебан изазов представљала је изградња без употребе везивног материјала, при чему је стабилност постигнута прецизним одношењем елемената, нарочито у угловима геометријских структура попут кубуса. Овај поступак наглашава тензију између органске форме материјала и геометријске логике композиције.

Серија радова *Скупови* представља дуготрајан процес уметничког истраживања у којем се материјал, простор и време сагледавају као међусобно условљени елементи. Полазећи од непосредног контакта са природним локалитетима и геолошким феноменима лесне заравни у Војводини, рад се постепено развијао у правцу испитивања односа између природе и институције, места и не-места, органског и конструисаног.

Assemblage M Configuration

The title of the series *Assemblages* derives from an understanding of the work as the intersection of various systems: the natural and the institutional, the organic and the geometric, interior and exterior space. These relationships may be described as unions and intersections of distinct sets, whereby each new spatial or contextual configuration generates a specific framework of meaning for the work.

Elements in terracotta and cast aluminium are used as the structural modules of the installations. Their form and materiality are inspired by carbonate concretions, known as *loess dolls* – a geological phenomenon whose organic, irregular structures emerge from long-term natural processes. A particular challenge lay in constructing the work without the use of binding materials, with stability achieved through the precise calibration of elements, especially at the angles of geometric structures such as cubes. This process underscores the tension between the organic form of the material and the geometric logic of the composition.

The series *Assemblages* represents a sustained process of artistic research in which material, space and time are considered as mutually conditioning elements. Beginning with direct engagement with natural sites and the geological phenomena of the loess plateau in Vojvodina, the work gradually evolved towards examining the relationship between nature and institution, place and non-place, the organic and the constructed.

Скуп М, 2026.
теракота, алуминијум, бронза
променљиве димензије

Assemblage M, 2026
terracotta, aluminium, bronze
variable dimensions

Скуп М (детал) 2026.
теракота, алуминијум, бронза
променљиве димензије

Assemblage M (detail) 2026
terracotta, aluminium, bronze
variable dimensions

Скуп М (детал) 2026.
теракота, алуминијум, бронза
променљиве димензије

Assemblage M (detail) 2026
terracotta, aluminium, bronze
variable dimensions

Скуп М (детал) 2026.
теракота, алуминијум, бронза
променљиве димензије

Assemblage M (detail) 2026
terracotta, aluminium, bronze
variable dimensions

Милорад Панић је вајар и визуелни уметник. Дипломирао је вајарство на Факултету ликовних уметности Универзитета уметности у Београду 2013. године, где је тренутно на докторским уметничким студијама. Његов рад полази од разумевања скулптуре као дијалектичког склопа различитих система, у којем се успостављају односи између органског и геометријског, природног и институционалног, као и унутрашњег и спољашњег простора. Од 2015. године, запослен је на Факултету ликовних уметности у Београду, у звању уметничког сарадника у области скулптуре у металу и вајарских технологија, а од 2020. године, у звању вишег уметничког сарадника. Члан је УЛУС-а од 2010. године. Излагао је у Србији и иностранству, укључујући Бугарску, Пољску и Француску. Добитник је више награда за скулптуру, а његова се дела налазе у јавном простору и институционалним збиркама.

Milorad Panić is a sculptor and a visual artist. He graduated in Sculpture from the Faculty of Fine Arts, University of Arts in Belgrade, in 2013, where he is currently pursuing doctoral studies. His work is grounded in an understanding of sculpture as a dialectical configuration of various systems, establishing relationships between the organic and the geometric, the natural and the institutional, as well as interior and exterior space. Since 2015, he has been employed at the Faculty of Fine Arts in Belgrade as an Artistic Associate in the field of metal sculpture and sculptural technologies, and since 2020 as a Senior Artistic Associate. He has been a member of the Association of Fine Artists of Serbia (ULUS) since 2010. He has exhibited in Serbia and internationally, including Bulgaria, Poland and France. He has received several awards for sculpture, and his works are held in public spaces and institutional collections.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ

2024. *Hybrid forms* | +359 Gallery, Софија, Бугарска
2024. *Hybrid forms* | *Charta* Gallery, Софија, Бугарска
2022. *Преображене имгинације* | Галерија Куће легата, Београд
2019. *Експеримент X* | Галерија *X-vitamin*, Београд
2018. *Пангеа* | Продајна галерија *Београд*, Београд
2015. *Песничка соба* | Галерија Задужбине Илије М. Коларца, Београд
2015. *Огњиште* | Галерија '73, Београд
2014. *A U B* | Уметничка галерија *Стара капетанија*, Земун
2014. *Скупови* | Уметнички простор *У10*, Београд
2011. *Слике и скулптуре* | Галерија савремене уметности, Смедерево
2011. *Лавиринт* | Центар за културу и образовање, Раковица

ОДАБРАНЕ ГРУПНЕ ИЗЛОЖБЕ

2024. *Димензија у Пароброду* – завршна изложба | УК *Пароброд*, Београд
2024. *67. Октобарски салон* | Народни музеј Шабац
2024. *Чудесне форме Димензије* | Народни музеј Зрењанин
2023. *Serbian Contemporary Sculpture* | Eugeniusz Geppert Academy of Fine Art, Wrocław, Poland
2023. Изложба вајара/ки Србије | Уметнички павиљон *Цвијета Зузорић*, Београд
2023. Изложба скулптура *Димензија вајара* | Галерија Уметничке групе *Димензија*, Београд
2022. *65. Октобарски салон* | Народни музеј Шабац
2022. *35. Чукарнички ликовни салон* | Галерија '73, Београд
2020. Изложба вајара/ки Србије | Уметнички павиљон *Цвијета Зузорић*, Београд
2019. Изложба вајара/ки Србије | Народни Музеј, Панчево
2019. *Скривено наслеђе* | Тврђава Голубачки град, Голубац
2019. Међународна ликовна колонија *Ластва* | Град Сунца, Требиње

SOLO EXHIBITIONS

- 2024 *Hybrid Forms* | +359 Gallery, Sofia, Bulgaria
2024 *Hybrid Forms* | *Charta* Gallery, Sofia, Bulgaria
2022 *Transfigured Imaginations* | Heritage House Gallery, Belgrade
2019 *Experiment X* | *X-Vitamin* Gallery, Belgrade
2018 *Pangaea* | *Beograd Sales* Gallery, Belgrade
2015 *Poetic Room* | Ilija M. Kolarac Endowment Gallery, Belgrade
2015 *Hearth* | Gallery '73, Belgrade
2014 *A U B* | *Stara kapetanija* Art Gallery, Zemun
2014 *Assemblages* | *U10* Art Space, Belgrade
2011 *Paintings and Sculptures* | Gallery of Contemporary Art, Smederevo
2011 *Labyrinth* | Centre for Culture and Education, Rakovica

SELECTED GROUP EXHIBITIONS

- 2024 *Dimenzija at Parobrod* – final exhibition | *Parobrod* Cultural Centre, Belgrade
2024 *67th October Salon* | National Museum of Šabac
2024 *Marvellous Forms of Dimenzija* | National Museum of Zrenjanin
2023 *Serbian Contemporary Sculpture* | Eugeniusz Geppert Academy of Fine Arts, Wrocław, Poland
2023 Exhibition of Serbian Sculptors | *Cvijeta Zuzorić* Art Pavilion, Belgrade
2023 Sculpture Exhibition: *The Sculptor's Dimension* | *Dimenzija* Art Group Gallery, Belgrade
2022 *65th October Salon* | National Museum of Šabac
2022 *35th Čukarica Art Salon* | Gallery '73, Belgrade
2020 Exhibition of Serbian Sculptors | *Cvijeta Zuzorić* Art Pavilion, Belgrade
2019 Exhibition of Serbian Sculptors | National Museum, Pančevo
2019 *Hidden Heritage* | Golubac Fortress, Golubac

2018. *Крај и почетак* (Уметничка група *Димензија*) | Културни центар Србије, Париз
2018. Изложба скулптура Уметничке групе *Димензија* | Велика галерија СКЦ-а, Београд
2018. Изложба радова са Симпозијума скулптуре професора и студената | *Mission Gallery*, Софија
2018. Изложба 44. Сазива Уметничке колоније *Милешева* | Галерија Дома културе, Пријепоље
2018. Балкански бијенале визуелних уметности | Народни музеј, Чачак
2017. 61. Октобарски салон | Народни музеј, Шабац
2016. Изложба скулптура | Галерија *Terra*, Кикинда
2015. Годишња изложба | Галерија Задужбине Илије М. Коларца, Београд
2014. *Прилепски кринови 2011, 2012, 2013, 2014* | Ликовен салон, НУЦК *Марко Цепенков*, Прилеп
2014. Међународна изложба минијатуре | Културни центар, Горњи Милановац

ПРИЗНАЊА

2017. Награда за скулптуру 61. Октобарског салона, Шабац
2017. Пројекат реализације скулптуре на локалитету Тителски брег Министарства културе Републике Србије, Тител
2015. Годишња награда Задужбине Илије М. Коларца за најбољу самосталну изложбу у излагачкој сезони 2014/2015, Београд
2011. Награда *Златно лето* Пролећне изложбе УЛУС-а, Београд
2009. Награда *Сретен Стојановић* за скулптуру Факултета ликовних уметности, Београд
2007. Награда *Кузмановић* за портрет Факултета ликовних уметности, Београд
2007. Друга награда за израду идејног решења трофеја *Лав Купа Србије у фудбалу*, Београд

2019 *Lastva International Art Colony* | *Grad Sunca*, Trebinje
2018 *The End and the Beginning* (*Dimenzija Art Group*) | Cultural Centre of Serbia, Paris
2018 *Dimenzija Art Group Sculpture Exhibition* | Students' Cultural Centre (SKC) Grand Gallery, Belgrade
2018 Exhibition of Works from the Professors and Students Sculpture Symposium | *Mission Gallery*, Sofia
2018 Exhibition of *Mileševa Art Colony 44th Edition* | Cultural Centre Gallery, Prijepolje
2018 Balkan Biennial of Visual Arts | National Museum, Čačak
2017 61st October Salon | National Museum, Šabac
2016 Sculpture Exhibition | *Terra Gallery*, Kikinda
2015 Annual Exhibition | Ilija M. Kolarac Endowment Gallery, Belgrade
2014 *Prilep Lilies 2011, 2012, 2013, 2014* | Art Salon, *Marko Cepenkov* National Institution Centre of Culture, Prilep
2014 International Miniature Exhibition | Cultural Centre, Gornji Milanovac

AWARDS

2017 Sculpture Award of the 61st October Salon, Šabac
2017 Sculpture Realisation Project at the Titelski Breg Site of the Ministry of Culture of the Republic of Serbia, Titel
2015 Annual Award of the Ilija M. Kolarac Endowment for the Best Solo Exhibition of the 2014/2015 Exhibition Season, Belgrade
2011 *Golden Chisel* Award of the ULUS Spring Exhibition, Belgrade
2009 *Sreten Stojanović* Sculpture Award, Faculty of Fine Arts, Belgrade
2007 *Kuzmanović* Portrait Award, Faculty of Fine Arts, Belgrade
2007 Second Prize for the *Lav Serbian Football Cup Trophy* Design, Belgrade

ИМПРЕСУМ

Каталог изложбе

Где побећи? У потрази за самим собом

Павиљон Републике Србије

2. Бијенале уметности на Малти –

Чисто | Јасно | Рез

11. март – 29. мај 2026.

Издавач

Музеј примењене уметности

Вука Караџића 18, Београд

Info@mpu.rs

www.mpu.rs

Главни и одговорни уредник

Стеван Мартиновић

Комесар/кустос изложбе

Стеван Мартиновић

Аутори изложбе

Соња Жугић

Милорад Панић

Милош Шарић

Аутори текстова

Стеван Мартиновић

Соња Жугић

Милорад Панић

Милош Шарић

Редакција

Јелена Пераћ

Јелена Поповић

Превод

Драгана Рашић Вуковић

Лектура и коректура

Биљана Згоњанин

Дизајн каталога

Јелена Обреновић

Фотографија

Драгана Удовичић

Штампа

Бирограф, Београд

Тираж

200

Покровитељ

Министарство културе

Републике Србије

Београд, март 2026.

ISBN

978-86-7415-277-5

Сва права задржана.

IMPRESSUM

Exhibition Catalogue

Where to Escape? In Search of Oneself

Pavilion of the Republic of Serbia

2nd Malta Art Biennale –

Clean | Clear | Cut

11 March – 29 May 2026

Publisher

Museum of Applied Art

18 Vuka Karadžića Street, Belgrade

info@mpu.rs

www.mpu.rs

Editor-in-Chief

Stevan Martinović

Exhibition Commissioner/Curator

Stevan Martinović

Exhibition Authors

Sonja Žugić

Milorad Panić

Miloš Šarić

Text Authors

Stevan Martinović

Sonja Žugić

Milorad Panić

Miloš Šarić

Editorial Board

Jelena Perać

Jelena Popović

Translation

Dragana Rašić Vuković

Text Editing and Proofreading

Biljana Zgonjanin

Graphic Design

Jelena Obrenović

Photography

Dragana Udovičić

Print

Birograf, Beograd

Circulation

200

Supported by

Ministry of Culture of
the Republic of Serbia

Belgrade, March 2026

ISBN

978-86-7415-277-5

All rights reserved.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

7.038.071.1:929 Жугић С.(083.824)

730.071.1:929 Шарић М.(083.824)

730.071.1:929 Панић М.(083.824)

ГДЕ побећи? : У потрази за самим собом : [каталог изложбе] : [Павиљон Републике Србије], [2.] Бијенале уметности на Малти '26. Чисто, Јасно, Рез, Св. Елмо, Валета 11. 3 – 19. 5. 2026. МВ'2026 / [аутори текстова Стеван Мартиновић ... [и др.]]; [фотографија Драгана Удовичић] ; [превод Драгана Рашић Вуковић] = Where to escape? : In search of oneself : [exhibition catalogue] : [Pavilion of the Republic of Serbia], [2nd] Malta Art Biennale – Clean, Clear, Cut, St. Elmo, Valletta 11. 3 – 19. 5. 2026 МВ'2026 / [text authors Stevan Martinović ... [et al.]]; [photography Dragana Udovičić] ; [translation Dragana Rašić Vuković]. - Београд : Музеј примењене уметности = Belgrade : Museum of Applied Art, 2026 (Београд : Бирограф = Beograd : Birograf). - 72 стр. : илустр. ; 24 cm

Текст упоредо на срп. и енгл. језику. - Тираж 200. - Напомене и библиографске референце уз текст. - Садржај: Соња Жугић = Sonja Žugić. Милош Шарић = Miloš Šarić. Милорад Панић = Milorad Panić.

ISBN 978-86-7415-277-5

а) Жугић, Соња (1977-) -- Изложбени каталози б) Шарић, Милош (1991-) -- Изложбени каталози в) Панић, Милорад (1980-) -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 187676681